

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 210.579 van 21 januari 2011
in de zaak A. 179.101/X-13.100.**

In zake : Tommy VAN DEN BROECK
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Ghysels
kantoor houdend te 1170 BRUSSEL
Terhulpssteenweg 187
bij wie woonplaats wordt gekozen
en door
advocaat Roel Hofkens
kantoor houdend te 2300 TURNHOUT
Victoriestraat 28

tegen :

1. de gemeente MERKSPLAS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Hugo Sebreghs
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Johan Claes
kantoor houdend te 2550 KONTICH
Mechelsesteenweg 160
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkomende partij :

Raf VERHEYEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan Surmont
kantoor houdend te 2300 TURNHOUT
de Merodelei 112
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 4 december 2006, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 5 september 2006 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas waarbij aan Raf Verheyen de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor de nieuwbouw van twee kalverstallen, inclusief bedrijfswoning op een perceel gelegen te Merksplas, Steenweg op Turnhout, kadastraal bekend sectie E, nrs. 235/a en 236/a.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 172.625 van 22 juni 2007 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partij heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 16 oktober 2007.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen en de tussenkommende partij hebben een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 11 juni 2010.

Staatsraad Jeroen Van Nieuwenhove heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Yves Sacreas, die loco advocaat Jan Ghysels verschijnt voor de verzoekende partij, advocaat Hugo Sebreghs, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, advocaat Anneleen Claes, die loco advocaat Johan Claes verschijnt voor de tweede verwerende partij, en advocaat Nieke Vanavermaete, die loco advocaat Jan Surmont verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 21 april 2006 (datum van het ontvangstbewijs) dient de tussenkomende partij bij het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas een aanvraag in voor de stedenbouwkundige vergunning voor de nieuwbouw van twee kalverstallen, inclusief bedrijfswoning op een perceel gelegen te Merksplas, Steenweg op Turnhout 150B, kadastraal bekend sectie E, nrs. 235/a en 236/a.

4. Naar aanleiding van het openbaar onderzoek, waarbij ook de verzoeker wordt aangeschreven, worden geen bezwaarschriften ingediend.

5. Op 9 mei 2006 verleent het departement Landbouw en Visserij een voorwaardelijk gunstig advies over de aanvraag.

6. Op 23 augustus 2006 verleent de gemachtigde ambtenaar een voorwaardelijk gunstig advies, dat luidt als volgt:

“(…)

Voor (het) perceel werd op 16 november 2005 een stedenbouwkundig attest (...) afgeleverd voor het bouwen van een stal met bedrijfswoning. De huidige aanvraag betreft het bouwen van twee kleinere stallen, met noodwoning.

De aanvraag is gelegen aan een met steenslag verharde servitudeweg. Deze weg komt uit op de Steenweg op Turnhout.

De aanvraag betreft het oprichten van een nieuw agrarisch bedrijf, gelegen achter een bestaand agrarisch bedrijf. De aanvraag behelst het bouwen van twee stallen voor mestvee. De eerste stal heeft een breedte van 28.40 meter en een lengte van 89.70 meter, een kroonlijsthoogte van 3.60 meter en een nokhoogte van 9.05 meter. De tweede stal heeft een breedte van 28.40 meter en een lengte van 70.00 meter met dezelfde kroonlijst- en nokhoogte. Het inplantingsplan toont ook een later te bouwen woning. Deze woning maakt geen deel uit van deze aanvraag.

De gevels van de stallen worden bekleed met betonpanelen die het uitzicht hebben van rode baksteen. De kopgevels worden deels bekleed met groene aluminiumsandwichpanelen. De dakbedekking is uit zwarte vezelcementplaten. De voorgestelde materialen zijn stedenbouwkundig te verantwoorden.

Volgens het advies van de afdeling Land gaat het om de bouw van een nieuw volwaardig agrarisch bedrijf. Het bouwperceel is aan de rand van het agrarisch gebied gelegen, nabij woongebied met landelijk karakter. Op de voorgestelde inplantingsplaats kan vanuit landbouwkundig standpunt een intensief veebedrijf verantwoord worden. Het advies stelt als voorwaarde: Een eventuele bedrijfswoning kan slechts opgericht worden na oprichting en ingebruikname van de mestkalverenstallen als volwaardig agrarisch bedrijf.

Naast de gegevens van landbouwkundige aard dient ook rekening gehouden met planologische beschouwingen en stedenbouwkundige bepalingen.

Artikel 11 Koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen stelt: Gebouwen bestemd voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven met industrieel karakter of voor intensieve veeteelt, mogen slechts opgericht worden op ten minste 300 m van een woongebied. De aanvraag voldoet hieraan.

De gekozen locatie voor het oprichten van een nieuw agrarisch bedrijf, kan verantwoord worden vanuit het standpunt van een goede ruimtelijke ordening: het perceel sluit aan bij een bestaand volwaardig agrarisch bedrijf. De positionering van de nieuwe stallen in de nabijheid van het bestaande agrarisch bedrijf zorgt ervoor dat het homogeen karakter van het landbouwgebied niet geschonden wordt en niet leidt tot versnippering van de open ruimte. De aanvraag is stedenbouwkundig aanvaardbaar.

Aangezien de bouw van een exploitatiewoning volgens het advies van Land enkel mogelijk is na ingebruikname van de mestkalverenstallen als

volwaardig agrarisch bedrijf, kan enkel een tijdelijke woongelegenheden vergund worden. Een stedenbouwkundige vergunning voor een vrijstaande exploitatiewoning kan afgeleverd worden na ingebruikname van de mestkalverenstallen als volwaardig agrarisch bedrijf, zoals opgelegd in het stedenbouwkundig attest.
(...)”.

7. Op 5 september 2006 verleent het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas de gevraagde stedenbouwkundige vergunning. Dit is het bestreden besluit, waarin het voormelde advies van de gemachtigde ambtenaar wordt weergegeven en bijgetreden.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

8. De eerste verwerende partij betwist het belang van de verzoeker. Zij stelt dat de afstand tussen de achtergevel van de woning van de verzoeker en het dichtstbijzijnde vergunde gebouw ongeveer 120 meter bedraagt. Bovendien belemmeren een hoge en dichtbegroeide klimophaag en daarachter een rij bomen aan het einde van de tuin van de verzoeker het uitzicht op de achterliggende percelen. Voorts zijn beide percelen in agrarisch gebied gelegen. Wie ervoor kiest om in agrarisch gebied te wonen, kan geen nadeel inroepen ten aanzien van een constructie op een dergelijke afstand. De tolerantiedrempel in agrarisch gebied moet hoger liggen dan in andere bestemmingsgebieden. Overigens is de hinder die de verzoeker ondervindt nu reeds aanwezig en vloeit die hinder dus niet voort uit het bestreden besluit.

9. De tussenkomen partij stelt dat de verzoeker op de hoogte was van het bestaan en van de exploitatie van het melkveebedrijf en van de opslagplaats toen hij zich in agrarisch gebied kwam vestigen. De vergunde constructies liggen verder van het perceel van de verzoeker dan de bestaande constructies van het melkveebedrijf. De verzoeker moet normale en aanvaardbare hinder in agrarisch gebied verdragen en toont niet aan dat hij enige hinder ondervindt. Door de afstand van ongeveer 125 meter tussen de achtergevel van zijn woning en het dichtstbijzijnde punt van de vergunde stal, alsook door de haag en de bomenrij is het uitzicht van op zijn perceel bijna volledig belemmerd.

De verzoeker toont ook niet aan dat hij een uitzicht heeft, behalve dan uit twee dakramen, die bezwaarlijk kunnen dienen om een uitzicht te hebben op de omgeving. De vergunde constructies zullen bovendien door een hoog en dicht groenscherp verder aan het zicht onttrokken zijn.

10. De verzoeker woont in de onmiddellijke omgeving van het perceel waarop de bestreden vergunning betrekking heeft. Het groenscherp waarin de bestreden vergunning voorziet, neemt niet weg dat van op zijn perceel uitzicht op de vergunde constructies mogelijk is, niettegenstaande de haag en de bomenrij aan de achterzijde van het perceel van de verzoeker. Alleen al om deze reden beschikt de verzoeker in beginsel over het vereiste belang. De afstand van 120 of 125 meter tussen de achtergevel van zijn woning en de vergunde constructies doet geen afbreuk aan dat belang.

Het gegeven dat het perceel van de verzoeker zich net als het bouwperceel in agrarisch gebied bevindt, hetgeen door de verzoeker overigens wordt betwist, betekent nog niet dat zijn belang teloorgaat. Ook in agrarisch gebied hebben niet-landbouwers die zich er later hebben gevestigd dan het landbouwbedrijf waarop de bestreden vergunning betrekking heeft, een legitiem belang om op te komen tegen een gebeurlijke onwettigheid van deze vergunning.

De excepties zijn niet gegrond.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

11. In een eerste middel wordt de schending aangevoerd van artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna: DRO), van artikel 19 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna: het inrichtingsbesluit), gecombineerd met het redelijkheidsbeginsel, alsook van de artikelen 2 en 3 van de wet van

29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet).

De verzoeker stelt in een eerste onderdeel dat de overheersende windrichting vanuit de vergunde kalverstallen noordelijk is, waardoor voor hem ernstige geur- en lawaaihinder ontstaat, alsook hinder door vliegen en ongedierte. Het bouwperceel ligt aan de rand van agrarisch gebied, nabij woongebied met landelijk karakter. Het feit dat in die omstandigheden een vergunning wordt verleend met enkel de voorwaarde met betrekking tot een groenscherm dat eerst moet worden aangeplant in het eerstvolgende plantseizoen na het optrekken van de kalverstallen, houdt een miskennis in van het redelijkheidsbeginsel.

In een tweede onderdeel argumenteert de verzoeker dat het bestreden besluit niet vermeldt op welke wijze de hinder voor de omwonenden in rekening wordt gebracht. Dit komt neer op een schending van de aangevoerde bepalingen.

In de memorie van wederantwoord voegt de verzoeker aan het tweede middelonderdeel nog toe dat er bepaalde afstandsregels gelden voor gebouwen in agrarisch gebied en dat noch in het bestreden besluit, noch in de memorie van antwoord wordt verduidelijkt welke afstandsregel precies van toepassing is. In de milieuvergunning wordt bepaald dat de vergunde inrichting geen samenvoeging met een bestaande inrichting, doch wel een nieuwe inrichting is. De in het middel aangevoerde bepalingen houden in dat de vergunningverlenende overheid een belangenafweging moet doorvoeren, wat te dezen niet is gebeurd.

Beoordeling

12. In het bestreden besluit wordt het voorwaardelijk gunstig advies van de gemachtigde ambtenaar weergegeven en door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Merksplas uitdrukkelijk bijgetreden. In dat advies wordt overwogen dat de beoogde stallen overeenkomstig artikel 11, 4.1 van het inrichtingsbesluit op ten minste 300 meter van woongebied moeten liggen en dat aan die voorwaarde voldaan is. Voorts wordt gesteld dat het bouwperceel aansluit bij een bestaand volwaardig agrarisch bedrijf en dat het

plaatsen van de nieuwe stallen in de nabijheid van het bestaand agrarisch bedrijf er voor zorgt dat het homogeen karakter van het landbouwgebied niet geschonden wordt en dat de open ruimte niet versnipperd wordt.

De door de verzoeker aangevoerde hinder wordt op de eerste plaats beoordeeld naar aanleiding van de milieuvergunning voor de betrokken stallen. In de gegeven omstandigheden blijkt niet dat de aangevoerde hinder van die aard is dat hij door de stedenbouwkundige vergunningverlenende overheid nog eens afzonderlijk moet worden beoordeeld, temeer daar uitdrukkelijk werd nagegaan of voldaan is aan de voorgeschreven afstandsregels in agrarisch gebied. Het gegeven dat het groenscherm rond de stallen eerst in het eerstvolgende plantseizoen na de ingebruikname van de stallen moet worden aangeplant, laat evenmin toe te besluiten tot een schending van het redelijkheidsbeginsel.

Tevens blijkt uit het voorgaande dat de beoordeling van de aanvraag in de bestreden vergunning en de mate waarin de door de verzoeker aangevoerde hinder al dan niet werd betrokken in deze beoordeling, geen miskenning inhouden van de aangevoerde bepalingen.

Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

13. In een tweede middel voert de verzoeker de schending aan van het decreet van 16 (lees: 17) december 1997 houdende bekrachtiging van de bindende bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 houdende definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en van het decreet van 19 maart 2004 houdende bekrachtiging van het besluit van de Vlaamse regering van 12 december 2003 tot definitieve vaststelling van een herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, wat de wijzigingen aan de bindende bepalingen betreft, in een eerste onderdeel gecombineerd met artikel 159 van de Grondwet, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel en in een tweede onderdeel gecombineerd met de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet.

De verzoeker stelt in een eerste onderdeel dat de bindende bepalingen van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen (hierna: RSV) (blz. 583) voorschrijven dat het Vlaamse Gewest in gewestplannen of in ruimtelijke uitvoeringsplannen 750.000 hectare agrarisch gebied moet afbakenen dat ruimtelijk bestemd is voor beroepslandbouw. Gegeven een huidige oppervlakte voor agrarisch gebied van 806.000 hectare, moet volgens het RSV 56.000 hectare agrarisch gebied worden geschrapt. Uit het richtinggevend gedeelte van het RSV (blz. 393) blijkt dat de bestaande gewestplanbestemming agrarisch gebied achterhaald is en dat de Vlaamse regering middels gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (en niet door middel van een omzendbrief) agrarisch gebied opnieuw moet afbakenen. Dit impliceert dat de bestaande gewestplanbestemming agrarisch gebied onwettig is en niet kon worden toegepast in het bestreden besluit, omdat de termijn om bestemmingsgebieden opnieuw af te bakenen, is verstreken.

In een tweede middelonderdeel betoogt de verzoeker dat in het bestreden besluit ten onrechte wordt gesteld dat het bouwperceel gelegen is aan de rand van agrarisch gebied, gelet op de zo-even uiteengezette onwettigheid van dat bestemmingsgebied, zodat het bestreden besluit niet deugdelijk is gemotiveerd.

Beoordeling

14. In het bindend gedeelte van het RSV wordt met betrekking tot het afbakenen van agrarisch gebied het volgende bepaald (blz. 585):

“Het Vlaams Gewest bakt in de gewestplannen of in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw, af.

Binnen de 750.000 ha worden bouwvrije zones aangeduid. Bouwvrije zones zijn samenhangende zones die veeleer beperkt zijn in oppervlakte”.

Er wordt niet bepaald binnen welke termijn die afbakening moet gebeuren.

In het richtinggevend gedeelte van het RSV wordt onder de titel “Vertaling van de kwantitatieve optie met betrekking tot landbouw in een

oppervlaktewijziging van de gewestplanbestemmingen voor landbouw” het volgende bepaald (blz. 536):

“De oppervlakte van de gewestplanbestemmingen voor de landbouw bedraagt momenteel ca. 806.000 ha.

In gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen zal 750.000 ha agrarisch gebied worden afgebakend. Hiervan zal maximaal 70.000 ha in natuurverwevingsgebied worden gesitueerd. Een deel van de huidige gebieden met bestemming valleigebied of agrarisch gebied met bijzondere waarde zal in deze natuurverwevingsgebieden worden gesitueerd.

De oppervlakte gewestplanbestemming agrarisch gebied zal in 2007 bijgevolg 750.000 ha bedragen”.

15. Vooreerst moet worden vastgesteld dat de verzoeker in het middel enkel de schending aanvoert van decretale bepalingen die bindende bepalingen van het RSV hebben bekrachtigd, zodat de strijdigheid met bepalingen uit het richtinggevend gedeelte van het RSV strikt beschouwd niet eens wordt aangevoerd.

Ook indien het middel zo moet worden begrepen dat tevens de strijdigheid van de bestaande gewestplanbestemming met het richtinggevend gedeelte van het RSV wordt aangevoerd, heeft de zo-even aangehaalde bepaling niet de draagwijdte die de verzoeker er aan toekent. Uit deze bepaling kan immers niet worden afgeleid dat de vigerende gewestplanbestemming agrarisch gebied van rechtswege zou zijn opgeheven of zou zijn vervallen in afwachting van het afbakenen van agrarisch gebied in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Niet alleen vindt deze interpretatie geen steun in de aangehaalde bepaling, bovendien zou ze strijden met het beginsel dat voorschriften in gewestplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen geldig blijven tot ze worden vervangen, dat voor wat ruimtelijke uitvoeringsplannen betreft wordt verwoord in artikel 38, § 2, eerste lid DRO. Overigens behouden gewestplannen overeenkomstig artikel 2, § 1, derde lid van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, hun geldingskracht zolang ze niet door andere plannen worden vervangen.

16. Het tweede middel faalt naar recht.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig januari 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens, kamervoorzitter,

Johan Bovin, staatsraad,

Jeroen Van Nieuwenhove, staatsraad,

bijgestaan door

Tiny Temmerman, griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Roger Stevens